

Illustratie Roel Venderbosch

Door werkloosheid moeten twintigers beter hun best doen

Gepubliceerd: 26 februari 2009 17:48 | Gewijzigd: 27 februari 2009 09:04

De werkloosheid in Nederland loopt snel op. Slecht nieuws voor de tot voor kort zorgeloze generatie Y: ze komen de arbeidsmarkt straks amper nog op.

Door Patricia Veldhuis

Rotterdam. Ze zijn geboren met een gouden lepel in de mond. Groeiden op als zeer gewenste kinderen in de welvarende jaren negentig. En na hun studie stonden de deuren van de werkgevers wagenwijd open.

De *generatie Y*, geboren tussen 1980 en 1990, is niet gewend aan tegenslag. Recruiters van werving- en selectiebureaus stonden soms letterlijk in de collegebanken, om het talent van de toekomst al voor hun afstuderen het bedrijfsleven in te lokken met prachtige salarissen en dure lease-auto's. Maar dat gaat nu veranderen. En snel ook.

Want de prognoses voor de arbeidsmarkt zijn ronduit slecht. Het Centraal Planbureau (CPB) houdt rekening met een verdubbeling van het aantal werklozen, van 300.000 eind 2008 naar 600.000 eind 2010. En dat gaat in een steeds hoger tempo. In het laatste kwartaal van 2008 waren er al 7.000 werklozen meer dan in de maanden daarvoor.

Het had trouwens nog erger gekund. Ten eerste zijn er nog steeds veel vacatures, al is ook daar de eerste krimp zichtbaar. En ten tweede begint de babyboomgeneratie (geboren tussen 1945 en 1960) over een jaar met pensioen te gaan.

Alle deskundigen zijn het erover eens dat deze ontwikkelingen kunnen voorkomen dat de werkloosheid nog verder zal oplopen. Met de nadruk op kunnen, want de economische crisis moet niet veel langer gaan duren dan men nu nog denkt.

Maar zelfs als het blijft bij 'slechts' 600.000 werklozen, dan nog is er één groep die flink last zal krijgen van de neergang: de starters op de arbeidsmarkt. In de laatste drie maanden van 2008 steeg het aantal werkloze jongeren tussen 15 en 24 jaar al met 8.000, tot 69.000 personen.

„Het wordt een stuk moeilijker voor jongeren om de arbeidsmarkt op te komen”, zegt Michiel Vergeer, econoom bij het CBS. „Nieuwkomers moeten wel fantastisch zijn, wil een bedrijf ze binnenhalen. Wij zien dat bedrijven hun vacatures nu al uit voorzorg intrekken. Het wordt verdomd lastig om er nog tussen te komen.” In november merkte het CBS al dat de eerste stagnatie op de arbeidsmarkt zichtbaar werd onder de groep jongeren, zegt Vergeer. „Jongeren zijn altijd de eerste slachtoffers als het slecht gaat op de arbeidsmarkt.”

In Amerika, waar de economie al eerder inkromp en de werkloosheid nu snel oploopt, zien werknemers een opmerkelijke omslag in de tot voor kort arrogante houding van jonge starters. Ze worden bescheiden, zeggen recruiters in *The Economist* van 30 december: „De toon is veranderd van 'Wat kunt u voor mij betekenen?', naar 'Dit is wat ik voor u kan doen.'”

Dat is precies wat ook Nederlandse recruiters beginnen te merken. „Studenten melden zichzelf weer aan”, zegt Cathelijn Kloeze, consultant bij Campus Recruitment, een afdeling binnen werving- en selectiebureau YER die zich speciaal richt op starters. „En ze vragen wat ze zelf kunnen doen om hun kansen te verbeteren. Ze zijn bijvoorbeeld bereid om een extra stage te doen. Of een extra cursus.”

Opmerkelijk, vindt Kloeze, want tot voor kort was het precies andersom. „Dan had ik een prachtige baan voor een kandidaat, maar zei zo iemand rustig dat-ie eerst een tijdje wilde reizen.” Kloeze zegt er wel bij dat zij natuurlijk in 'een bepaald segment' opereert: „Wij spreken met kandidaten die sowieso al een pro-actieve houding hebben. Het neusje van de zalm.

Die schakelen onmiddellijk als de arbeidsmarkt dat vraagt."

Voor de rest van de huidige generatie schoolverlaters moet de knop nog om. De kredietcrisis is voor hen een abstract begrip en eventuele werkloosheid is niet iets om wakker van te liggen.

Neem Ruud Vos (25), zevendejaars geschiedenis in Nijmegen. Hij wil in juni afstuderen.

En daarna? „Ik ga eerst een maandje naar Zuid-Afrika, daar zit mijn vriendin voor haar afstudeerproject. En daarna wil ik een paar maanden in Londen wonen. Dat wilde ik altijd nog een keer gedaan hebben, het is een jongensdroom."

Vos zal voorlopig in ieder geval niet 'als een dolle gaan solliciteren'. „Ik voel helemaal geen druk", zegt hij. „En ik ben absoluut niet pessimistisch. Als ik na een paar maanden Londen geen werk kan vinden, zie ik dan wel weer wat ik ga doen."

Zijn moeder probeert hem intussen te overtuigen van de noodzaak om zijn kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. „Zij wil dat ik extra managementcursussen ga doen, maar ik moet er niet aan denken."

In zijn vriendenkring bespeurt Vos dezelfde relaxte houding. „Ik ken maar een studiegenoot die nu uit paniek de lerarenopleiding gaat doen, verder is de dreigende werkloosheid absoluut geen issue."

Is hij zo'n optimist? Nou nee, vindt Vos. „Ik zou mezelf eerder een pragmaticus noemen. Ik zie wel wat er op m'n pad komt. Daar ga ik me van tevoren niet druk over maken. Het komt wel goed."

Vos is een typisch product van zijn generatie, denkt socioloog Peter Ester. Ester, in het dagelijks leven hoogleraar-directeur bij OSA, het Institute for Labour Studies in Tilburg, doet al jarenlang onderzoek naar generaties en hun positie op de arbeidsmarkt. „De generatie Y blaakt van het zelfvertrouwen", zegt hij. „Dat is hun kracht. Alleen is dat zelfvertrouwen nooit op de proef gesteld." En dat gaat nu dus wel gebeuren. „Als de crisis lang gaat duren, en daar kan niemand nu nog iets zinnigs over zeggen, gaat het er stevig inhakken bij deze jongens en meisjes. Dan zal zelfs hún zelfvertrouwen een deuk oplopen."

Maar de leden van de generatie Y hebben wél een groot voordeel als gevolg van hun zorgeloze jeugd: ze zijn flexibel en verbaal sterk. Communicatie is hun kracht.

Ester verwacht daarom dat ze een soepele omslag zullen kunnen maken. „Deze jongeren kunnen zich goed aanpassen." Zelfs op een arbeidsmarkt waar het de komende jaren dringen wordt zullen ze hun weg kunnen vinden, denkt hij. „Maar dan moeten ze wel hun flexibiliteit verzilveren en schaven aan hun *employability*. Ze moeten bereid zijn om even met minder genoegen te nemen. Los daarvan moet de crisis natuurlijk geen tien jaar duren."

Ook Frank Cörvers, onderzoeker bij het Researchcentrum voor Onderwijs

en Arbeidsmarkt, verwacht dat het grootste deel van de komende lichter schoolverlaters z'n draai wel zal vinden. Hij denkt dat ze extra studies zullen gaan doen.

Cörvers: „Van de 200.000 jongeren die dit jaar klaar zijn met school of studie, zal een deel besluiten om nog maar even door te studeren. Mbo'ers gaan naar het hbo, hbo'ers gaan naar de universiteit, terwijl wo'ers nog een andere studie gaan doen. Uitstelgedrag dus. Dat zagen we in het verleden ook als de werkgelegenheid daalde.”

Op zichzelf is dat uitstelgedrag geen probleem, vindt Cörvers. „Het is in feite de tegenhanger van de groenpluk, waar we de afgelopen jaren mee te maken hadden: het fenomeen dat studenten al voor hun afstuderen door werkgevers uit de collegebanken werden gelokt.”

Wel waarschuwt hij voor een ander effect: verdringing. „Starters zullen, als het eind dit jaar echt lastig gaat worden om een leuke baan te vinden, met minder genoegen nemen. Ze nemen een baan aan onder hun niveau, puur om aan de slag te zijn. Jongeren met een lage opleiding vissen dan achter het net.”

Een laconieke houding zoals die van Ruud Vos is niet slim, vindt Cörvers. „Ik kan me goed voorstellen dat de ernst van de situatie niet doordringt bij veel jongeren, maar het is wel raadzaam om nu strategisch te opereren. Er zijn nu nog steeds volop vacatures, maar over een half jaar wellicht niet meer. Dus ik zou zeggen: probeer juist sneller af te studeren om de grote stroom afstudeerders aan het eind van het schooljaar voor te zijn. En lukt dat niet, volg dan nog een extra opleiding tot de ergste crisis voorbij is.”

Achtergrond

Weblog

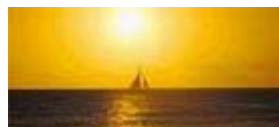
De meest gehoorde vraag aan de MKB Servicedesk? Hoe kom ik aan geld.

Slachtoffers

De recessie kent veel slachtoffers, zoals Jelle Hans Reitsma.

Anti recessie tips

Hoe kom ik gratis de dag door? Lees én deel recessie-ervaringen.

[advertentie]

